

Cikkgyűjtemény a várható élettartamról

Kulcsszavak: népegészségügy, várható élettartam, születéskor várható élettartam, nemzetközi

Várható élettartam a világ 204 országában 1990 és 2021 között.

Global Burden of Disease Study 2021

The Lancet, Published: April 03, 2024; May 18, 2024

Forrás Internet-helye: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(24\)00367-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(24)00367-2/fulltext) ; [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(24\)00933-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(24)00933-4/fulltext)

The Global Health Observatory (WHO):

<https://www.who.int/data/gho/data/themes/mortality-and-global-health-estimates/ghelife-expectancy-and-healthy-life-expectancy>

Dr. Simon Hay (Institute for Health Metrics and Evaluation – IHME; University of Washington) és mt. tanulmánya szerint a várható élettartam világviszonylatban 1990 és 2021 között 6,2 évvel növekedett. A WHO szerint a várható élettartam 2000 és 2019 között 66,8 évről 73,4 évre növekedett. A belfertőzések és hasmenés okozta halálesetek számának csökkenése 1,1 évvel, az alsó légúti fertőzéseké 0,9 évvel járult hozzá a globális várható élettartam növekedéséhez.

Várható élettartam Európában 2023-ban

Eurostat, 3 May 2024

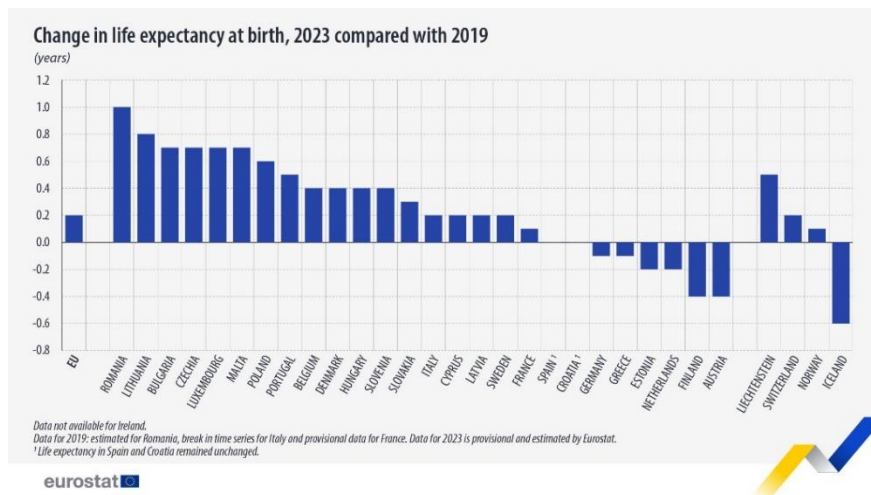
Forrás Internet-helye:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240503-2>

Az ***Eurostat*** adatai szerint a születéskor várható élettartam az Európai Unióban 2023-ban 81,5 év volt (2022: 80,6 év; 2019: 81,3 év). A várható élettartam 15 tagállamban meghaladja az európai átlagot. Legmagasabb Spanyolországban 84 év, Olaszországban 83,8 év, Máltán 83,6 év. A legalacsonyabb Bulgáriában (75,8 év), Lettországbán, (75,9 év), Romániában (76,6 év), Magyarországon (76,9 év).

A várható élettartam a pandémia előtti időszakhoz (2019) viszonyítva 18 tagállamban növekedett, két tagállamban stagnált, hatban csökkent. A növekedés Romániában (+1,0 év), Litvániában (+0,8 év), Bulgáriában, Csehországban, Luxemburgban és Máltán (+0,7 év) volt a legmagasabb.

A legnagyobb mértékű csökkenés Ausztriában és Finnországban (-0,4 év), valamint Észtországban és Hollandiában (-0,2 év) következett be.

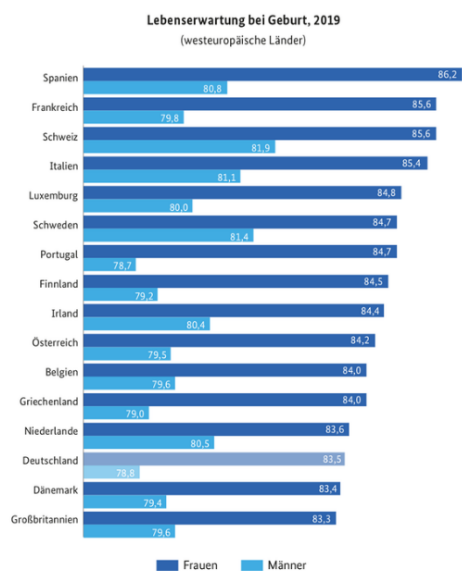
Születéskor várható élettartam 2019-ben 16 nyugat-európai országban
 European Journal of Epidemiology (2023; DOI: 10.1007/s10654-023-00995-5).
 Published:25 April 2023 ;
 Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB), 10. 05. 2023

Forrás Internet-helye:

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10654-023-00995-5> ;

Az értékelés a *Human Mortality Database* és a *WHO Mortality Database* alapján készült.

Születéskor várható élettartam 2019-ben

Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB)

Quelle: Human Mortality Database (HMD)

Die Abbildung zeigt die 15 westeuropäischen Länder, welche vor 2004 die Europäische Union bildeten, und die Schweiz.

Nők Férfiak

***Várható élettartam és megelőzhető halálozás Európa német nyelvű régióiban
1992 és 2019 között***

Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB) –
Eidgenössische Technische Hochschule Lausanne
Social Science & Medicine, Volume 329, July 2023, 115976

Forrás Internet-helye:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277953623003337?via%3Dihub>

Michael Mühlichen (Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB) Wiesbaden) és mt. tanulmánya szerint a várható élettartam több németországi régióban jóval alacsonyabb mint Ausztria, Svájc és Olaszország német nyelvű régióiban. 16 európai ország közül Németország férfiaknál a 15-ik, nőknél a 14-ik helyen áll. Nőknél a rangsor élén Spanyolország és Franciaország, férfiaknál Svájc és Svédország áll.

A **Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB)** és a **Max-Planck-Institut für demografische Forschung** tanulmánya (22. 05. 2024, 13:23) (<https://link.springer.com/article/10.1007/s00103-024-03867-9>) szerint a várható átlagos élettartam tekintetében Németország hátránya 2000-ben még 0,7 év, 2022-ben 1,7 év volt, amely férfiaknál ebben az időszakban 0,7 évről 1,8 évre, nőknél 0,7 évről 2022-ig 1,4 évre növekedett.

Jó egészségben töltött időskor és várható élettartam Svájcban

Social Change in Switzerland, N°31, Oktober 2022
Swiss Medical Weekly, 17. February 2023

Forrás Internet-helye: <https://www.socialchangeswitzerland.ch/?p=3076> ;
<https://smw.ch/index.php/smw/article/view/3299/5562>

Adrien Remund (Universität Groningen) és Stéphane Cullati (Universität Freiburg & Universität Genf) tanulmánya szerint a svájci emberek nemcsak tovább élnek, de jó egészségben élnek időskorukban.

2007 és 2017 között a 65 évesek 2,1, a nők 1,5 egészségben töltött életévet nyertek. Nyugdíjazásukat követően a 65 év fölötti férfiak 2017-ben a férfiak még további 16,2, a nők 16,0 fogyatékos és egészségkárosodás nélküli életévre számíthattak.

Össességében mind a jó egészségben töltött várható további életéveket, mind általában a további várható élettartamot érintő nyereségek túltengtek.

A vizsgált időszakban a 65 évesek további várható életkora nőknél 0,6 évvel 22,1 évre, férfiaknál 1,3 évvel 19,7 évre növekedett.

***A CDC jelentése a születéskor várható élettartam alakulásáról
az Egyesült Államokban 2020-ban***

Centers for Disease Control and Prevention (CDC)

NCHS Data Brief No. 427, December 2021

National Vital Statistics Reports, Volume 70, Number 6, July 26 2021

Forrás Internet-helye: <https://www.cdc.gov/nchs/products/databriefs/db427.htm> ;
<https://www.cdc.gov/nchs/data/nvsr/nvsr70/nvsr70-08-508.pdf>

A National Vital Statistics System adatai

- Az amerikai lakosság várható élettartama 2020-ban 77,0 év volt, 2019-hez viszonyítva 1,8 évvel csökkent.
- A várható élettartam férfiaknál 74,2 év, nőknél 79,9 év.
- Az életkorral korrigált halálozási ráta 16,8%-kal növekedett; 100.000 lakosra 2019-ben 715,2 haláleset, 2020-ban 835,4 haláleset jutott.
- A gyermekhalálozás 2019-hez viszonyítva 2020-ban 2,9%-kal csökkent; 100.000 élveszülésre 541,9 haláleset jutott.

A CDC jelentése szerint az Egyesült Államok népessége 2020. július 1-ig 0,1%-kal, 392.665 fővel növekedett. A „nemzet megalapítása” óta ez a legalacsonyabb növekedési ráta.

Az Egyesült Államokban a pandémia kezdete óta 808.000 ember halt meg koronavírus-fertőzésben. Világviszonylatban ez a legmagasabb szám.

A várható élettartam alakulása az Egyesült Államokban 2019 és 2021 között

medRxiv, preprint, Posted April 07, 2022

Forrás Internet-helye:

<https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2022.04.05.22273393v1>

A várható élettartam az Egyesült Államokban tovább csökkent: 2019-ben 78,86 év, 2020-ban 76,99 év, 2021-ben 76,60 év; nőknél 79,63 év, férfiaknál 73,67 év volt (2019-ben: nőknél 81,39 év, férfiaknál 76,32 év). A közlemény szerint az átlagos élettartam 2021-ben Svájcban 83,85 év, Ausztriában 81,28 év, Németországban 80,67 év volt.

Miközben a vizsgált időszakban a fehér lakosság várható élettartama csökkent, 2021-ben a latino (+0,05 év) és fekete lakosnál (+0,42 év) enyhén növekedett. A fehér lakosság várható élettartama 2019-ben 78,78 év, 2020-ban 77,40 év, 2021-ben 77,06 év volt. A következtetés az okoktól függetlenül egyértelmű: a helyzet katasztrofális.

[Lásd még: *Az Egyesült Államokban csökken a várható élettartam, 2018. 2. sz.*]

Várható élettartam és elvesztett potenciális életévek a mentális betegek körében

eClinical Medicine. Part of The Lancet Discovery Science, October 31, 2023

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/eclinm/article/PIIS2589-5370\(23\)00471-6/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/eclinm/article/PIIS2589-5370(23)00471-6/fulltext)

A *Global Burden of Disease Study* becslései szerint évente világviszonylatban nagyjából minden nyolcadik személy szenved valamilyen pszichés zavarban. Idő előtti halálozásuk kockázata az összlakossághoz viszonyítva 2-3-szor magasabb. A metaanalízis során az *Embase*, *MEDLINE*, *PsychINFO* és *WOS* adatbankok 2023 júliusáig terjedő tartalmát vették figyelembe.

- A pszichés betegek súlyozott várható élettartama 63,85 év volt (95%-konfidenciaintervallum 62,63 – 65,06); nőknél 68,24 év (95%-KI 66,83 – 69,65), férfiaknál 60,98 év (59,34 – 62,62).
- A pszichés betegek az összlakossághoz viszonyítva átlagosan 14,66 potenciális életévet veszítettek el (95%-KI 13,88 – 15,98).
- A várható élettartam / potenciálisan elvesztett életévek (*years of potential life lost – YPLL*) különböző diagnózisoknál: kábítószerrel való visszaélés 57,07 / 20,38; táplálkozási zavarok: (ismeretlen) / 16,64; depresszió: 61,94 / 12,80; személyiségzavarok: 63,51 / 15,35; skizofrénia spektrum: 63,70 / 15,37; súlyos szellemi fogyatékoság: 65,10 / 14,22; bipoláris zavar: 67,30 / 12,47, neurotikus zavarok: 69,51 / 8,83; demencia: 75,40 / 8,58.

Várható élettartam az autisták körében

Lancet Regional Health – Europe (2023; DOI: [10.1016/j.lanepe.2023.100776](https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2023.100776))

Forrás Internet-helye:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666776223001953> ;
<https://www.ucl.ac.uk/news/2023/nov/premature-death-autistic-people-uk-investigated-first-time> ; <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26541693/>

Josh Stott (*University College London, Research Department of Clinical, Educational and Health Psychology, Division of Psychology and Language Sciences*) és *mt.* elemzése az „*IQVIA Medical Research Database*“ adatain alapult. Az intellektuálisan nem korlátozott („*high functioning*”) autisták várható élettartama eszerint nőknél 78,64 év, férfiaknál 74,57 év. A kontrollcsoportban nőknél 83,29 év, férfiaknál 80,71 év.

Tatja Hirvikosk (*Karolinska Institutet, Stockholm*) néhány évvel korábbi számításai szerint az intellektuálisan korlátozott („*low-functioning*”) autisták átlagos várható élettartama mindössze 39,5 év, az intellektuálisan nem korlátozottaké („*high-functioning*”) átlagosan 58,4 év. (*British Journal of Psychiatry* (2016; DOI: [10.1192/bjp.bp.114.160192](https://doi.org/10.1192/bjp.bp.114.160192)).

Joshua Stott: j.stott@ucl.ac.uk